

Can Sàbat de la Pujada

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer de Vilafranca, 4.
Alçada: 147

Coordenades:

Latitud: 41.442919397998
Longitud: 1.8595299124718
UTM Est (X): 404729
UTM Nord (Y): 4588555

Classificació

Número de fitxa: 08091 - 108
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle: Segle XVI - XIX - XX
Any: 1883
Autoria de l'element: Pere Ros i Tort (mestre d'obres)
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: L'estat de l'edifici és bo, malgrat està completament desdibuixat i transformat des d'un punt de vista d'elements patrimonials d'interès.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL / Immoble / 8343-I /
Data aprovació: dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari: Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2677
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 4887701DF0848N0001LQ

Fitxes associades:

[Arc de can Sàbat de la Pujada](#)

[Trull d'oli de can Sàbat de la Pujada](#)

[Font de can Sàbat](#)

Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL

Data de registre de la fitxa: dv., 10/05/2024 - 00:00

Descripció

Can Sàbat de la Pujada es tracta d'un casal de dimensions molt grans amb relació als edificis de tot el veïnat.

L'edifici, de planta quadrangular, consta de celler amb voltes i pilastres, i tres pisos que està enganxada a la masia original del qual es va preservar alguns elements com un portal dovellat del segle XVI i finestres tallades, amb un gran pati amb rajoles del XVIII.

El 2004 es va traslladar el portal al mirador de Montserrat. Tot el conjunt de gran casal del 1883 va quedar desfigurat als anys 60 quan es va transformar en un bloc d'habitatges. Actualment, les façanes de l'edifici mostren un acabat gris de morter, del qual només en destaca, a la façana principal alguns elements decoratius de la cornisa i dels marcs de les finestres.

Observacions:

Tal com apunta l'Inventari de Patrimoni Arquitectònic, l'entorn urbà del voltant de Can Sàbat és complicat d'ordenar urbanísticament.

Història

Can Sàbat de la Pujada és una masia integrada dins la trama urbana actual de Gelida, destacant la importància històrica que havia tingut la pagesia al municipi. Originàriament, la masia era una petita explotació agrícola, centrada en la producció de cultius locals i l'atenció al bestiar. Fins a la segona meitat del segle XVIII, Gelida era un municipi amb un poblament dispers, caracteritzat per una activitat agrícola predominant. El centre d'aquestes explotacions era la masia, que incloïa un conjunt d'edificis i terres associats a cada propietat. Paral·lelament, el nucli de Sant Miquel, que seria l'embrió de l'actual poble de Gelida, era un petit llogarret amb no més d'una dotzena d'edificis fins a la primera meitat del XVIII.

Les arrels de la masia s'estenen fins al segle XIII, quan era coneguda com a Mas Palau Sobirà o Can Pasqual. El cognom Sàbat ha estat documentat per Ramon Rovira des de l'any 1346. Aquesta masia també testimonia l'auge vitivinícola que va experimentar la regió penedesenca a finals del segle XIX i principis del XX. El celler i la maquinària conservada són testimonis clars d'aquesta prosperitat. Cal destacar que el Sr. Jaume Carafí i Domingo, descendent de la Sra. Agnès Boatell, va adquirir aquesta finca el 31 de març de 1897. És ell qui conserva una col·lecció de documents històrics de la casa que daten de 1600, essent els més destacats els plànols de la nova casa, datats el 14 de novembre de 1883 i signats per Pere Ros i Tort, mestre d'obres de Martorell.

El casal va ser construït el 1883, però als anys seixanta va ser alterat i transformat en habitatges, perdent principalment la seva estètica rural amb la construcció de nous elements com la pallissa o la caseta. Can Sàbat de la Pujada ha esdevingut un símbol cultural urbà important, essent l'origen del barri de Can Sàbat.

Malgrat les transformacions i els canvis de propietat al llarg dels anys, l'interès a Gelida per preservar la història i el patrimoni de Can Sàbat de la Pujada és evident en diverses iniciatives locals, com el trasllat de l'arc del mirador de Montserrat i el trull d'oli de la Plaça Triangular al poble. Pel que fa a l'arc: es tracta de l'arc del portal de Can Sàbat de la Pujada, amb una cronologia aproximada del segle XVI, donat a l'Ajuntament de Gelida per J. A. Segura Montalban a la tardor del 2004.

El trull d'oli, situat a la plaça Triangular, té una placa commemorativa que indica que és del segle XVIII, donat a l'Ajuntament de Gelida per Josep Parellada el 1987.

Bibliografia

AAVV (1986). Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. L'Alt Penedès. Generalitat de Catalunya.

CARAFÍ, Enric (2004). "Patrimoni arquitectònic de Gelida: clarors i ombres". Programa Festa Major 2004, pp. 86-89.

CARAFÍ, Mercè (1998). L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965. Efadós Editorial.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). Gelida. Retrats d'un temps. Andana Edicions.

Enllaços d'interès:

[Can Sàbat de la Pujada - Gelida.org](http://CanSabatdeLaPujada.org)

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[Programa Festa Major 2004](#)

